

osoba tjedna

KNJIŽEVNIK MIRKO KOVAČ, DOBITNIK KIKLOPA ZA ŽIVOTNO DJELO

Što je napravio?

Dobitnik je nagrade Kiklop za životno djelo koju dodjeljuju Pulski sajam knjiga, a bit će mu uručena 9. prosinca. Riječ je o priznanju koje su prije Kovača dobili Aleksandar Flaker, Slavko Goldstein i Predrag Matvejević.

Kako je to napravio?

Zato što je jedan od najvažnijih književnika i intelektualaca ovih prostora, pri čemu se odrednica ovi prostori odnosi na područje cijele bivše Jugoslavije. Uz prozu, eseje i drame, scenarist je, između ostalog, filmova "Lisice" Krste Papića te "Muke po Mati", "Okupacija u 26 slika" i "Večernja zvona" Lordana Zafranovića.

Zašto je to važno?

Nagrada Kovaču u prvom je redu nagrada za iznimno pisanje. No, dobiva je i društveno angažiran pisac. Konstanta tog angažmana jest sustavna kritika anomalija društva, ona vrsta kritike koja proizlazi iz vjere u principe, ideale i opće ljudske vrijednosti, a ne priklanjanju diktatima vremena i mase.

Kome je to važno?

Tradicija slavenskih zemalja, koju bi bilo šteta izgubiti, jest ta da su pisci idealni kritičari društva. Naličje te tradicije jest i to da smo se bezbroj puta opekli na takvima. Mirko Kovač iznimka je od pravila. Ne samo što je prozni majstor, nego je i čestit i principijelan intelektualac. Lijepo je kad društvo pokaže da je toga svjesno i da je na tome zahvalno.

Što još radi?

Piše svoj novi, memoarski roman "Vrijeme koje se udaljava", koji obuhvaća razdoblje od kraja pedesetih do danas i u kojem se bavi različitim ljudskim sudbinama, među kojima i sudbinama pišćevih prijatelja Oskara Daviča i Danila Kiša. Roman bi trebao biti objavljen iduće godine u izdanju Frakture.

Portretira **Adriana Piteša**

► Od Krleže je naučio da roman ne zagađuje pamfletiziranjem

Mirko Kovač imao je 24 godine kad je 1962. objavio romaneskni prvijenac "Gubilište". "Mračna slika svijeta" mladog debitanta mnogima se nije svidjela te je, ne i zadnji put, optužen za "ideološko i kulturno skretanje".

Pedeset godina kasnije, iza Kovača je bogat i respektabilan opus: djela kao što su "Vrata od utrobe", "Grad u zrcalu", "Malvina", "Kristalne rešetke", "Ruganje s dušom", scenariji, drame i eseji. Djela su mu prevedena na desetak jezika, nagrađena uglednim domaćim i stranim nagradama. Od 1991. godine živi u Rovinju. Krajem osamdesetih, dok je živio u Beogradu, snažno se angažirao protiv Miloševićeva režima i srpskoga nacionalizma, a nakon prijetnji i fizičkoga napada napustio je Beograd. Mirko Kovač je nagradu Kiklop dobio ponajprije za svoja velika prozna djela koja nikad, ma kako se činili nerazdvojivim, nije brkao sa svojim polemičkim ili angažiranim tekstovima.

Uostalom, kad smo 2010. godine radili intervju povodom Nagrade Jutarnjeg lista za publicistiku, koju je dobio za zbirku "Elita gore od rulje", najvećim dijelom portretima pisaca koji su se našli na strani zla, govoreći o odvajanju esejistike od proze, istaknuo je: - Naučio sam to od Krleže, koji je rekao: 'Gospodo, molim vas, kad pišete roman, zaboravite na pamflet. To je zaseban žanr kojem se uvijek možete vratiti.' Trudio sam se u svojim prozama, likovima, sudbinama, intimnim pričama, svim onim ljepotama koje proza nosi, ne zagaditi tekst dnevnim peripetijama... Prozu ljubomorno štitim od banaliziranja, obračuna."